

kirjaamo.ym@ymparisto.fi.

LAUSUNTO KANSALLISESTA PILAANTUNEIDEN MAIDEN RISKIENHALLINTAOHJELMASTA

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa kansallisesta pilaantuneiden maiden riskienhallintaohjelman luonnoksesta. Ministeriö pyytää erityisesti konkreettisia parannusehdotuksia ohjelmaan sekä pohdintoja lausunnonantajan roolista ja vastuusta edistää ohjelman tavoitteita. Ohjelma on luettavissa ympäristöministeriön sivuilla www.ym.fi/ajankohtaista. Lausunto pyydetään 15.8.2015 mennessä osoitteeseen kirjaamo.ym@ymparisto.fi.

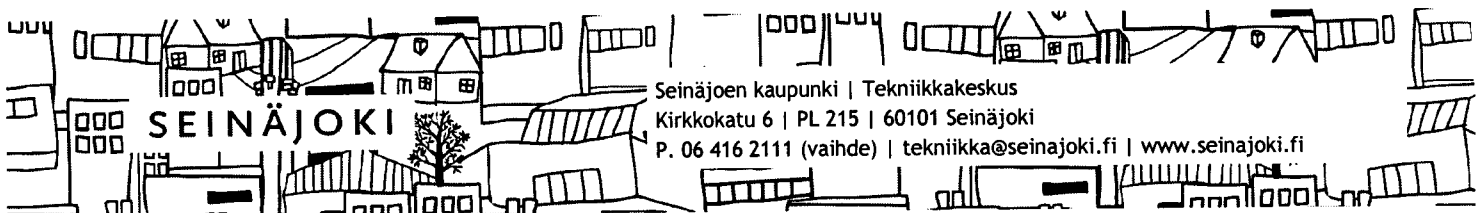
Ohjelman tarkoitus on esittää, miten pilaantuneiden alueiden riskienhallinta ja kunnostus hoidetaan Suomessa kustannustehokkaasti ja kestävästi ottaen huomioon terveyden- ja ympäristönsuojelu parhaalla mahdollisella tavalla. Ohjelman päämääräksi esitetään, että pilaantuneiden maa-alueiden riskit terveydelle ja ympäristölle on poistettu vuoteen 2040 mennessä. Päämäärän saavuttamiseksi on esitetty kuutta tavoitetta, joista keskeisin on kansallinen tutkimus- ja kunnostusohjelma.

LAUSUNTO

Ohjelma on vanhojen pilaantuneiden kohteiden osalta erittäin kattava, eikä siihen ole merkittävästi lisättävää.

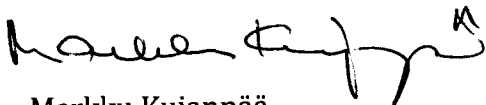
Ohjelman ensimmäisenä tavoitteena on riskikohteen tunnistus, tutkimus ja kunnostus. Näin toimien riski tiedostetaan ja saadaan hallintaan. Käytännössä näin on toimittu jakeluasemien osalta. Mittava, yhtenäinen toimintajärjestelmä rahoituksineen on erinomainen malli vielä oleville toistensa kaltaisille pilaantuneiden maiden (pima) kohteille.

Kohteen tutkimus ja riskienhallinta on tärkeää. Ohjelmassa ja yleisesti puhutaan pima-kohteista, jotka on kartoitettu ja laitettu Matti-rekisteriin. Puhutaan vanhoista ongelmista, joiden hoitamiseen on aikaa. Tuntuu, että kaikissa kohteissa ilman tarkempia tutkimuksia ja riskienhallintaa on aikaa odottaa jatkotoimenpiteitä. Uudempienkin pilaantuneiden kohteiden mukanaoloa sekä ohjeistuksen että sujuvan rahoituksen näkökulmasta kannattaa harkita. Tuomme esille tuoreen esimerkin v. 2013 pima-kohteeksi luokitellusta konkurssiin menneen kasvihuoneyrityksen öljyllä pilaantuneesta lämmitysöljysäiliöalueesta. Kukaan ei ilmoittautunut olevansa vastuussa puhdistamisesta. ELY-keskus jäi odottamaan käräjäoikeuden ratkaisua. Vuonna 2015 lähiojassa havaittiin öljyä. Pelastuslaitos huolehti ensivaiheen öljyntorjunnasta ja siirsi asian kunnan öljynjälkitorjuntaviranomaiselle. Asia oli edelleen matkalla käräjille. Pima asia muuttui öljynjälkitorjunta-asiaksi ja siirtyi ELY-keskukselta kuntaan. Kaupunki ryhtyi välittömästi poistamaan maita ongelman laajenemisen ja ympäristön pilaamisen estämiseksi. Ongelma ja samalla kustannukset olivat paisuneet puolentoista vuoden aikana moninkertaisiksi. Esimerkillä haluamme tuoda esille, että tutkimus ja riskienhallinta ovat kiireellisiä asioita. Vastuu toiminnanohjauksesta ja tieto rahoituksesta ovat ratkaisevia tekijöitä pilaantumisen rajoittamisen käytännön toiminnassa.

Ohjelmassa tuodaan hyvin esille isännättömät kohteet. Näiden kokonaisvaltainen ja yhtenäinen tutkimus ja riskianalyysi tarvitsevat valtion ohjausta ja rahoituksen. Tavoitteessa 3 ovat mukana kustannustehokkuus ja ympäristö. Ohjelmassa mainitaan maiden jatkokäyttö. Pilaantuneiden maiden hyödyntämisen mahdollistamiseen tarvitaan tutkimuksia sekä kustannustehokkuuden että ympäristön kannalta. Kaatopaikkasijoituksen rinnalle pitää saada vaihtoehtoja siten, että uusia pilaantuneiden maiden alueita ei synnytetä. Ampumaradat lienevät pilaantuneiden maamassojen määriltä yleisimmät pima-kohteet kunnan mailla. Pilaantuneisuuden ohje- ja raja-arvoja on tarpeen tarkastella ohjelmassa riskienhallinta ja kustannusnäkökulma huomioiden. Esimerkiksi savikolla sijaitseva pima-kohde on riskeiltään aivan erilainen kuin läpäisevällä maalla, vesistön ääressä tai pohjavesialueella sijaitseva kohde. Maiden pitkiä kuljetuksia pitää myös välttää. Ohjelmassa tuodaan esille Matti-järjestelmän tietosisällön alueelliset erot. Rekisteristä puuttuu pieniä laitoksia ja rakennukset, joissa on maahanupotettu öljysäiliö. Rakennuksen purku- tai kunnallistekniikan kaivutöiden yhteydessä tulee aina silloin tällöin esille öljyisiä maita ja vesiä. Vanhoihin, käytöstä poistettuihin säiliöihin on jätetty öljyä, joka säiliön ruostuessa tai rikkoutuessa, imeytyy ympäröivään maahan. Pieneltä tuntuva asia voi aiheuttaa merkittäviä kustannuksia. Vanhojen öljysäiliöiden sisällyttäminen rekisteriin tai ainakin niistä aiheutuva pilaantumisriski ja tarve selvityksiin, on tarpeen tuoda esille ohjelmassa.

Seinäjoen kaupunki, tekniikkakeskus

Markku Kujanpää
Toimialajohtaja, tekniikkakeskus

Pirjo Korhonen
Ympäristöjohtaja,
tekniikkakeskus/ympäristönsuojelu

tiedoksi: ympäristölautakunta

